

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Β΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Ειδικά Δικαιώματα»

Συγγραφή: ΓΟΥΡΝΙΚΗ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Εφαρμογή: ΤΖΟΒΛΑ ΕΙΡΗΝΗ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2014

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Ειδικά Δικαιώματα

Εφαρμογή σεναρίου

Ειρήνη Τζοβλά

Δημιουργία σεναρίου

Γουρνίκη Μαργαρίτα

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Β΄ Δημοτικού

Σχολική μονάδα

4^ο Δημοτικό Σχολείο Πεύκης

Χρονολογία

Από 06-10-2014 έως 20-10-2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

Δεν αντλεί από τα σχολικά βιβλία.

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

I. Φιλολογικής ζώνης

Νεοελληνική Γλώσσα

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Μελέτη Περιβάλλοντος

III. Ημιτυπικές και άτυπες διαδικασίες εκπαίδευσης

Ερευνητικές Εργασίες – Project

Ευέλικτη Ζώνη

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 15 διδακτικές ώρες.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο Πληροφορικής

II. Εικονικός χώρος

Διαδίκτυο

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Οι μαθητές γνωρίζαν να ανοίγουν και να κλείνουν αρχεία επεξεργασίας κειμένου και παρουσιάσεων, να αντιγράφουν και να επικολλούν επιλεγμένα κείμενα και εικόνες, να περιηγούνται στο διαδίκτυο και να χειρίζονται με ευχέρεια το ποντίκι και το πληκτρολόγιο. Η εκπαιδευτικός ήταν εξοικειωμένη με τη χρήση όλων των παραπάνω, με τη χρήση του διαδικτύου και με τη βασική λειτουργία των εφαρμογών και των λογισμικών που προτείνονται στο σενάριο. Το σχολείο διέθετε οργανωμένο εργαστήριο Πληροφορικής, ήτοι ένα φορητό υπολογιστή για κάθε ομάδα, πρόσβαση στο διαδίκτυο και μηχανήμα προβολής.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Γουρνίκη Μαργαρίτα, Ειδικά Δικαιώματα, Νεοελληνική Γλώσσα, Β΄ Δημοτικού, 2014

Το σενάριο αντλεί

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο σενάριο οι μαθητές μαθαίνουν για τις ανάγκες και τα δικαιώματα των παιδιών, μιλούν για τις ιδιαίτερες ικανότητες και ενδιαφέροντα κάθε παιδιού, ενημερώνονται για τα ειδικά δικαιώματα των ΑμεΑ, συζητούν για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι με κινητικά προβλήματα, εστιάζουν στα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Γαλήνη (ηρωίδα του βιβλίου τους με κινητικά προβλήματα) και περιηγούνται σε ιστότοπο που συγκεντρώνει προσβάσιμα σημεία σε πόλεις της χώρας μας κ.ά.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Σύμφωνα με τον *Επίτροπο Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού Κύπρου* (έναν ανεξάρτητο θεσμό ο οποίος ασχολείται αποκλειστικά με την διασφάλιση των δικαιωμάτων του παιδιού), «Τα ανθρώπινα δικαιώματα συνιστούν το θεμέλιο λίθο πάνω στον οποίο η ανθρωπότητα επιχειρεί να οικοδομήσει ένα ειρηνικό και ευοίωνο μέλλον για όλους τους ανθρώπους σε κάθε γωνιά της γης».¹ Μια ιδιαίτερη πτυχή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αφορά τα δικαιώματα του παιδιού. Όταν τα παιδιά μαθαίνουν για τα δικαιώματά τους, την ίδια στιγμή μαθαίνουν να σέβονται τα δικαιώματα και τις ελευθερίες και των άλλων. Με αυτό το σκεπτικό η εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα θα πρέπει να αποτελεί συστατικό στοιχείο της

¹ Επίτροπος Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού Κύπρου, «Εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα», σ. 1. Ανακτήθηκε από τη σελίδα

[http://www.childcom.org.cy/ccr/ccr.nsf/0/C978FDCDE90C974DC225775E002FA27F/\\$file/TEACHE
RS%20MANUAL%20ON%20HR%20EDUCATION.pdf](http://www.childcom.org.cy/ccr/ccr.nsf/0/C978FDCDE90C974DC225775E002FA27F/$file/TEACHE
RS%20MANUAL%20ON%20HR%20EDUCATION.pdf) [3-8-2014].

εκπαίδευσης των παιδιών, καθώς η κατανόηση της ισότητας των ανθρώπων ανεξάρτητα από τις ιδιαιτερότητές τους οδηγεί στην πλήρη ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους και στο σεβασμό της ιδιαιτερότητας των άλλων.

Ένας από τους βασικούς στόχους της εκπαίδευσης στα ανθρώπινα δικαιώματα είναι η καλλιέργεια της ενσυναίσθησης, δηλαδή της ικανότητας του ατόμου τόσο να αποδεχτεί, να αισθανθεί και να κατανοήσει την οπτική του άλλου όσο και να αναζητήσει λύσεις που να ικανοποιούν τις ανάγκες του άλλου². Παράλληλα, η ανάπτυξη των ενσυναισθητικών σχέσεων στο σχολείο βοηθά τους μαθητές να μάθουν να χειρίζονται συγκρουσιακές καταστάσεις με βιωματικό τρόπο.

Στο παρόν σενάριο, με αφορμή την ενότητα «Οι ανάγκες και τα δικαιώματά μου», από το βιβλίο μαθητή της Μελέτης Περιβάλλοντος της Β' Δημοτικού, γίνεται αρχικά, μια εισαγωγή στις ανάγκες και τα δικαιώματά των παιδιών. Καθώς το σενάριο εξελίσσεται, αναδεικνύεται η μοναδικότητα του καθενός και τα ειδικά δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία. Οι μαθητές ενθαρρύνονται να μιλήσουν για την Γαλήνη (ηρωίδα του βιβλίου τους με κινητικά προβλήματα) και να τη βοηθήσουν να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες της. Έτσι, οι μαθητές μέσα από την επικοινωνιακή και βιωματική χρήση της γλώσσας καλούνται να αποκτήσουν ενσυναισθητική διάθεση απέναντι στους ήρωες της Γλώσσας και των Μαθηματικών, καλλιεργώντας το αίσθημα σύνδεσης και συμμετοχής σε μια ομάδα που αποδέχεται και σέβεται τη διαφορετικότητα.

²Bridget Cooper, *Empathy, Interaction and Caring: Teachers' Roles in a Constrained Environment*. Pastoral care, NAPCE, 2004.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται:

- να γνωρίσουν τα δικαιώματα των παιδιών·
- να γνωρίσουν τα ειδικά δικαιώματα των παιδιών με κινητικά προβλήματα·
- να καλλιεργήσουν σχέσεις ενσυναίσθησης με τους συμμαθητές τους·
- να καλλιεργήσουν σχέσεις ενσυναίσθησης με άτομα με κινητικά προβλήματα·
- να κατανοήσουν τη μοναδικότητα κάθε ανθρώπου·
- να πληροφορηθούν για τις δυσκολίες των ανθρώπων με κινητικά προβλήματα·
- να αναγνωρίζουν την ειδική σήμανση που αφορά στα ΑμεΑ·
- να μάθουν να παρατηρούν το περιβάλλον τους και να εντοπίζουν τις δυσκολίες πρόσβασης των ανθρώπων με κινητικά προβλήματα·
- να πληροφορηθούν για τους προσβάσιμους χώρους σε διάφορες πόλεις της χώρα μας.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται:

- να μάθουν την ορολογία που αφορά σε ΑμεΑ·
- να μάθουν να παρατηρούν και να κατανοούν εικόνες·
- να μάθουν να συνδέουν κείμενα και εικόνες που αφορούν στο ίδιο θέμα·
- να αναπτύξουν σχέσεις ενσυναίσθησης μέσα από την αξιοποίηση της εικόνας·
- να μάθουν να εντοπίζουν πληροφορίες μέσα από κείμενα στο διαδίκτυο·
- να μάθουν να αξιοποιούν κείμενα και εικόνες με δημιουργικό τρόπο·
- να μάθουν να κατασκευάζουν πολυτροπικά κείμενα·
- να καλλιεργήσουν την ικανότητα διατύπωσης προφορικού και γραπτού λόγου γύρω από ένα συγκεκριμένο θέμα·

- να μάθουν να μιλούν για τον εαυτό τους·
- να μάθουν να γράφουν κείμενα για τον εαυτό τους και τους άλλους·
- να μάθουν να δημιουργούν εννοιολογικούς χάρτες, για να οργανώνουν τις σκέψεις τους·
- να μάθουν να διαβάζουν και να ακολουθούν με αποτελεσματικό τρόπο οδηγίες και υποδείξεις·
- να μάθουν να ανακοινώνουν τα αποτελέσματα των ενεργειών τους με κατανοητό τρόπο·
- να μάθουν να συζητούν και να οδηγούνται σε συμπεράσματα.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται:

- να μάθουν να δημιουργούν πολυτροπικά κείμενα με τη χρήση του αρχείου παρουσιάσεων·
- να μάθουν να εντοπίζουν πληροφορίες από συγκεκριμένους ιστότοπους του διαδικτύου·
- να μάθουν να αξιοποιούν τις δυνατότητες που τους δίνονται από συγκεκριμένους ιστότοπους·
- να αποκτήσουν ευχέρεια στην αντιγραφή και επικόλληση εικόνων και κειμένων·
- να μάθουν να αξιοποιούν δημιουργικά τις πληροφορίες που συγκεντρώνουν·
- να μάθουν να ερευνούν πληροφορίες σχετικές με θέματα προσβασιμότητας.

Διδακτικές πρακτικές

Διερευνητική – Ανακαλυπτική μάθηση και Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Η σύλληψη της ιδέας για την εφαρμογή του σεναρίου προήλθε από τις δραστηριότητες που εντάξαμε ως τμήμα στην «ημέρα σχολικού αθλητισμού» αλλά και τον προβληματισμό ορισμένων παιδιών της Β΄ Τάξης σχετικά με την ιδιαιτερότητα τους ήρωες των βιβλίων *Γλώσσας* και *Μαθηματικών* τους (Βιβλίο *Γλώσσας* μαθητή, Β΄ Δημοτικού, Βιβλίο μαθηματικών, Β΄ Δημοτικού), οι οποίοι απεικονίζονται σε αναπηρικό αμαξίδιο.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο επεκτείνει τις δραστηριότητες που υπάρχουν στο βιβλίο μαθητή της *Μελέτης Περιβάλλοντος* (ενότητα 5, «Οι ανάγκες και τα δικαιώματά μου») και διευρύνει τους στόχους του σχολικού εγχειριδίου, σύμφωνα με τους οποίους «Οι μαθητές επιδιώκεται να αναπτύξουν σχέσεις αλληλοκατανόησης, αποδοχής και αλληλεγγύης και να αναλάβουν υποστηρικτικές πρωτοβουλίες».³

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο διδακτικό σενάριο αξιοποιούνται:

- συγκεκριμένοι ιστότοποι ως πηγή εύρεσης και άντλησης πληροφοριών·
- συγκεκριμένος διαδικτυακός τόπος, για την αναπαραγωγή ψηφιακών ταινιών (youtube)·
- το αρχείο «Παρουσιάσεων» του office, για τη δημιουργία παρουσίασης και την εφαρμογή δραστηριοτήτων από τους μαθητές.

Κείμενα

Διάφορα κείμενα

Μελέτη Περιβάλλοντος Β΄ Δημοτικού, ενότητα 5, «[Οι ανάγκες και τα δικαιώματά μου](#)»

³ Μαρία Δημοπούλου κ.ά., *Μελέτη Περιβάλλοντος, Β΄ Δημοτικού, Βιβλίο δασκάλου*, ΥΠΕΠΘ και Π.Ι., εκδόσεις: Καλειδοσκόπιο, χ.χ., σ. 41.

Γλώσσα Β' Δημοτικού, ενότητα 1, «[Στο δρόμο για το σχολείο](#)»

Το ημερολόγιο του Συνηγόρου του παιδιού, «[Τα παιδιά έχουν δικαιώματα](#)» (2008)

Ιστοσελίδες

«Ιστοσελίδα της Ε.Ε. για τα δικαιώματα των παιδιών, [παιδική ενότητα](#) (0-12)

[Ηλεκτρονικό Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής \(Τριανταφυλλίδη\)](#)

Ψηφιακή εγκυκλοπαίδεια, [Wikipedia](#)

Διαδραστικοί χάρτες, [Google Earth](#)

Ιστότοπος για ΑμεΑ, [Prosvasis.co](#)

[Μουσείο Αφής](#)

[Διαδικτυακή Πύλη για ΑΜΕΑ του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης](#)

Βίντεο

«[The Right to a Disability-Adapted Educational Environment](#)» από το youtube

Φύλλα εργασιών

Φύλλο εργασιών, «[Σημεία ενδιαφέροντος ΑμεΑ](#)»

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η & 2η διδακτική ώρα

1^η φάση: Τα παιδιά έχουν δικαιώματα

Το σενάριο ξεκίνησε με την ενότητα 5, «[Οι ανάγκες και τα δικαιώματά μου](#)», από το βιβλίο μαθητή της *Μελέτης Περιβάλλοντος* της Β' Δημοτικού. Οι μαθητές της ολομέλειας παρατήρησαν και σχολίασαν την εικόνα και τα κείμενα της πρώτης σελίδας τόσο στο έντυπο όσο και στο ψηφιακό βιβλίο τους, όπου παρουσιάζονται συνοπτικά οι ανάγκες και τα δικαιώματα των παιδιών για φαγητό,

νερό, ρούχα, αγάπη, εκπαίδευση, παιχνίδι, υγεία κ.ά. Όλοι μαζί επιχειρήσαν να απαντήσουν στην ερώτηση του βιβλίου «Τι άλλο χρειαζόμαστε;», ενώ η εκπαιδευτικός κατά τη διάρκεια της συζήτησης σχεδίασε στον πίνακα της τάξης έναν εννοιολογικό χάρτη με κεντρικό θέμα «οι ανάγκες και τα δικαιώματά μου» και ακτίνες όλα όσα ανέφεραν οι μαθητές.

Στη συνέχεια, η εκπαιδευτικός πρόβαλλε στην οθόνη το ημερολόγιο του Συνηγόρου του παιδιού «[Τα παιδιά έχουν δικαιώματα](#)» (2008), στο οποίο παρουσιάζονται τα δικαιώματα του παιδιού με απλά λόγια μέσα από μια εικόνα-αφίσα

Η εκπαιδευτικός έκανε μια μικρή παρουσίαση του ημερολογίου και στη συνέχεια ενθάρρυνε τα παιδιά να οργανωθούν σε ομάδες και να μελετήσουν στον υπολογιστή τους δύο ή τρία από τα δικαιώματα, επιλέγοντας αυτά που προτιμούν. Σύμφωνα με τις οδηγίες της εκπαιδευτικού, τα μέλη των ομάδων είδαν τις αφίσες και, αφού παρατήρησαν τις εικόνες και διάβασαν τα κείμενα, συνεργάστηκαν και

δημιούργησαν προφορικά μια μικρή ιστορία, εμπνευσμένη από την εικόνα και το κείμενο της αφίσας τους. Όταν οι ομάδες ολοκληρώσουν το έργο τους, παρουσίασαν τις ιστορίες τους στην ολομέλεια και συζήτησαν όλοι μαζί.

3η-7η διδακτική ώρα

2^η φάση: Είμαι μοναδικός

Σε αυτή τη φάση είδαμε στη μεγάλη οθόνη της ολομέλειας την αφίσα «Είμαστε όλοι ίσοι!» (από τον μήνα Μάρτιο του *Ημερολογίου του Συνηγόρου του παιδιού*) και η εκπαιδευτικός έθεσε τον εξής προβληματισμό: «Είμαστε όλοι ίσοι, έχουμε όλοι τα ίδια δικαιώματα, αλλά είμαστε όλοι ίδιοι; Έχουμε όλοι τις ίδιες ικανότητες και τα ίδια ενδιαφέροντα;». Ήδη από την προηγούμενη δραστηριότητα οι μαθητές είχαν

παρατηρήσει ότι στην εικόνα παρουσιάζονται τρία παιδιά με διαφορετικό χρώμα δέρματος και μαλλιών, επομένως, η συζήτηση επεκτάθηκε και σε άλλα χαρακτηριστικά των παιδιών (π.χ. προτιμήσεις, ενδιαφέροντα, ικανότητες και δεξιότητες). Κάθε μαθητής ενθαρρύνθηκε να μιλήσει για τα ενδιαφέροντά του, τις προτιμήσεις του και τις ιδιαίτερες αγάπες του, όλα αυτά τα στοιχεία, δηλαδή, που τον κάνουν μοναδικό σε σχέση με τους συμμαθητές τους.

Μετά από τον σχετικό διάλογο στην ολομέλεια, η εκπαιδευτικός πρότεινε στους μαθητές να ζωγραφίσουν στο φύλλο εργασίας «χρωματίζω τέσσερα πράγματα που αγαπώ» (εκτυπωμένο σε έντυπη μορφή) ένα αγαπημένο τους παιχνίδι, έναν ήρωα που θαυμάζουν, μια εικόνα από ένα παραμύθι που αγαπούν κι ένα φρούτο της αρεσκείας

τους, για να δείξουν στους συμμαθητές τους ορισμένες από τις ιδιαίτερες προτιμήσεις τους.⁴

Όταν κάθε μαθητής ζωγράφισε τις τέσσερις εικόνες της φωτοτυπίας του, κράτησε τη φωτοτυπία στο στήθος του. Στη συνέχεια οι μαθητές σηκώνονταν όρθιοι και κινούνται στο χώρο, για να δουν τις εικόνες των συμμαθητών τους, να εντοπίσουν αυτές που ταιριάζουν με τις δικές τους και να δημιουργήσουν ανάλογες ομάδες. Όσοι, για παράδειγμα, είχαν σχεδιάσει τον ίδιο ήρωα και, επομένως, είχαν μια εικόνα κοινή, δημιουργούσαν μια ομάδα.

Επειδή κάθε μαθητής βρέθηκε σε διαφορετικές ομάδες, η εκπαιδευτικός τους ενθάρρυνε να συμμετάσχουν σε όσες περισσότερες ομάδες μπορούν. Όταν η διαδικασία ολοκληρώθηκε, κάποιοι μαθητές μίλησαν για τις συμμετοχές του στις ομάδες και αναφέρθηκε στα κοινά στοιχεία του με τους άλλους.

⁴ Η ιδέα προέρχεται από τη δραστηριότητα «ζωγραφίζουμε ταυτότητες», που βρίσκεται στο έντυπο του υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου, «[Ανακαλύπτοντας τον ελέφαντα](#)», σ. 45.

Στη συνέχεια, η εκπαιδευτικός πρότεινε στους μαθητές τη δημιουργία ενός ποιήματος με αυτοβιογραφικά στοιχεία. Για τον σκοπό αυτό πρόβαλλε στη μεγάλη οθόνη το αρχείο παρουσιάσεων «το αυτοβιογραφικό μου ποίημα»⁵ (συνοδευτικό αρχείο, «το αυτοβιογραφικό μου ποίημα ΜΑΘΗΤΗΣ») και, αφού ένας μαθητής διαβάσει την πρώτη διαφάνεια, η εκπαιδευτικός συμπληρώνει τους στίχους του ποιήματος με τα δικά της χαρακτηριστικά.

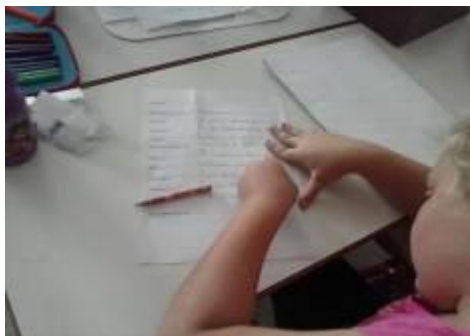

Με αυτόν τον τρόπο, έδωσε ένα παράδειγμα⁶ για τον τρόπο δημιουργίας του ποιήματος που θα πρέπει να γράψει κάθε μαθητής (για τον εαυτό του) στο δικό του αρχείο.⁷ Επειδή το αρχείο ήταν εκτενές για τους μικρούς μαθητές, αυτό εκτυπώθηκε και ο/η κάθε μαθητής/-τρια κλήθηκε να το συμπληρώσει.

⁵ Πρόκειται για δραστηριότητα που προτείνεται στο βιβλίο: *Οδηγός για την εφαρμογή της ευέλικτης ζώνης, Βιβλίο για το δάσκαλο*, 2001, ΥΠΕΠΘ-Π.Ι., σσ. 83-94. Εδώ, έχει γίνει μια μικρή τροποποίηση.

⁶ Στο αρχείο «το αυτοβιογραφικό μου ποίημα παράδειγμα», δίνεται παράδειγμα συμπληρωμένο.

⁷ Επειδή η δραστηριότητα απαιτεί έναν υπολογιστή για κάθε μαθητή, γεγονός μάλλον δύσκολο, προτείνεται εναλλακτικά να γίνει σε φωτοτυπία ή να εναλλάσσονται οι μαθητές των ομάδων στον υπολογιστή τους.

Στη συνέχεια ο κάθε συγγραφέας-μαθητής διάβασε το αυτοβιογραφικό του ποίημα στην ολομέλεια και όλα αναρτήθηκαν στον πίνακα ανακοινώσεων της τάξης.

8η & 9η διδακτική ώρα

3^η φάση: Ειδικά δικαιώματα

Με αφορμή το θέμα που αναδείχτηκε στην προηγούμενη δραστηριότητα, προβλήθηκε στην οθόνη της ολομέλειας η δεύτερη σελίδα της [ενότητας 5](#) («Οι ανάγκες και τα δικαιώματά μου») της Μελέτης Περιβάλλοντος της β' τάξης από το ψηφιακό σχολείο.⁸ Σε αυτή, οι μαθητές διάβασαν τον τίτλο «Τα παιδιά με ειδικές ανάγκες έχουν δικαίωμα σε ιδιαίτερη φροντίδα και εκπαίδευση»

⁸ Στην πρώτη δραστηριότητα του σεναρίου, οι μαθητές σχολίασαν την πρώτη σελίδα της ενότητας.

και σχολίασαν κείμενα όπως: «Ο γείτονάς μου ο Φίλιππος, που δεν βλέπει, έχει μάθει να διαβάζει με τα δάχτυλα. Έχει ανάγκη από βιβλία ειδικά γραμμένα για τυφλούς» και ««Οι άνθρωποι που κινούνται με καροτσάκι, συναντούν πολλά εμπόδια στον δρόμο τους. Για να μετακινηθούν, έχουν ανάγκη από ράμπες στα πεζοδρόμια και ασανσέρ για να ανεβοκατεβαίνουν στους ορόφους των κτιρίων».

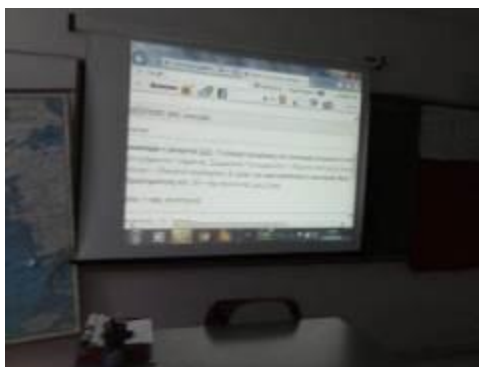
Μετά τον σχολιασμό, όλοι μαζί μετέβησαν στην ιστοσελίδα της Ε.Ε. για τα δικαιώματα των παιδιών και ειδικότερα στην [παιδική ενότητα](#) (0-12), για να δουν τα «ειδικά δικαιώματα», πατώντας, αρχικά, πάνω στο δελφίνι που βρίσκεται στο αερόστατο και μετά στην επιλογή «κινούμενα σχέδια».

Η εκπαιδευτικός ενθαρρύνει τα παιδιά να εκφράσουν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους για τις εικόνες που παρακολούθησαν στο βιντεάκι και τα ρώτησε εάν γνωρίζουν κάποιο παιδί με ειδικά δικαιώματα. Οι μαθητές καταθέτουν τις εμπειρίες τους και, στη συνέχεια, όλοι μαζί παρακολούθησαν το βίντεο «[The Right to a Disability-Adapted Educational Environment](#)» από το youtube, στο οποίο παρουσιάζεται η δυσκολία πρόσβασης ενός παιδιού με κινητικά προβλήματα στο σχολείο του, αλλά και η βοήθεια που του δίνεται από τους συμμαθητές του.

Οι μαθητές εκδήλωσαν τη διάθεσή τους να βοηθούν άτομα με κινητικά προβλήματα και μίλησαν για την ανάγκη αλληλοβοήθειας. Κατά τη διάρκεια της συζήτησης, θα αναδείχτηκαν νέες λέξεις όπως: αναπηρία, πρόσβαση, ράμπα, αναπηρικό αμαξίδιο, οι οποίες έπρεπε να ερμηνευτούν. Έτσι, οι μαθητές της τάξης χρειάστηκε να μεταβούν στα αντίστοιχα λήμματα του [Ηλεκτρονικού Λεξικού της Κοινής Νεοελληνικής \(Τριανταφυλλίδη\)](#).

Όταν ολοκληρώθηκε ο σχολιασμός του παραπάνω βίντεο, η εκπαιδευτικός προέτρεψε τους μαθητές να θυμηθούν τα παιδιά-ήρωες που υπάρχουν στην αρχή του α' μέρους του βιβλίου της *Γλώσσας* τους και των *Μαθηματικών* και να τα παρουσιάσουν (όνομα και εμφάνιση). Αμέσως οι μαθητές αναφέρθηκαν στη Γαλήνη και τον Πέτρο τους ήρωες που βρίσκονται σε αναπηρικό αμαξίδιο. Η εκπαιδευτικός

προβάλλε την εισαγωγική εικόνα της ενότητας «[Στο δρόμο για το σχολείο](#)» (όπου βλέπουμε για πρώτη φορά τη Γαλήνη σε αναπηρικό αμαξίδιο).

Στον διάλογο που ακολούθησε οι μαθητές ενθαρρύνθηκαν να σκεφτούν και να εκφράσουν τις απόψεις τους για ερωτήματα όπως: «γιατί η Γαλήνη κάθετα σε αναπηρικό αμαξίδιο;», «ποιες δυσκολίες αντιμετωπίζει στη διαδρομή από το σπίτι στο σχολείο;», «πώς είναι ή πώς θα έπρεπε να είναι το θρανίο που κάθετα;», «ποια παιχνίδια παίζει με τους συμμαθητές της;», «τι νομίζεται ότι νιώθει;», «με ποιο τρόπο μπορούμε να τη βοηθήσουμε να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες που μπορεί να έχει στην τάξη, στην αυλή ή στο παιχνίδι;» κ.ά. Στόχος ήταν η ευαισθητοποίηση των μαθητών και η διαπίστωση από αυτούς της διαφορετικότητας αλλά και της αποδοχής αυτής.

Για την επόμενη συνάντηση, η εκπαιδευτικός προτείνει στους μαθητές την εξής δραστηριότητα: Φανταστείτε ότι είστε συμμαθητές με τη Γαλήνη και τον Πέτρο και ότι μένετε στην ίδια γειτονιά. Κάθε μέρα τα παιδιά της τάξης σας πηγαινοέρχονται στο σχολείο με το σχολικό. Την τελευταία μέρα του σχολείου, όμως, αποφασίσατε να πάτε στα σπίτια σας με τα πόδια. Η Γαλήνη και ο Πέτρος θα μετακινηθούν με το αναπηρικό αμαξίδιό τους. Είναι από τις λίγες φορές που θα το χρησιμοποιήσουν για αυτή τη διαδρομή, γι' αυτό αποφασίσατε να τους βοηθήσετε, ώστε να μετακινηθούν χωρίς προβλήματα. Σήμερα, καθώς πηγαίνετε στο σπίτι σας, παρατηρήστε τα εμπόδια που υπάρχουν στο δρόμο και σκεφτείτε με ποιο τρόπο μπορείτε να βοηθήσετε τη Γαλήνη και τον Πέτρο στη μετακίνησή τους.

10η διδακτική ώρα

3^η φάση: Ειδικά δικαιώματα

Στην επόμενη συνάντηση οι μαθητές είχαν καταγράψει τα εμπόδια που παρατήρησαν και τα ανέφεραν στην τάξη. Η συζήτηση που ακολούθησε ήταν πολύ ενδιαφέρουσα και πράγματι όλοι συνειδητοποιήσαμε πόσες δυσκολίες μπορεί να συναντήσει κάποιος με κινητικά προβλήματα που κινείται στην περιοχή μας (στενά πεζοδρόμια, έλλειψη μπαρών, ελλιπείς σήμανση, απουσία θέσεων πάρκινγκ κτλ).

Στη συνέχεια, η εκπαιδευτικός πρόβαλλε στη μεγάλη οθόνη εικόνες (συνοδευτικό υλικό, φάκελος «εικόνες 1») από πεζοδρόμια με ράμπες, ειδικές θέσεις πάρκινγκ για ανάπηρους, ράμπες κτιρίων κ.ά. και έγινε σχετική συζήτηση σχετικά με τις δυνατότητες που έχουν τα άτομα με κινητική αναπηρία να έχουν πρόσβαση σε δημόσιους χώρους. Σε ορισμένες εικόνες του φακέλου που οι ράμπες πρόσβασης ήταν ακατάλληλες, έγινε συζήτηση, ώστε να αναδειχθεί η ακαταλληλότητά τους.

11η–13η διδακτική ώρα

5^η φάση: Τα ειδικά δικαιώματα των ανθρώπων με κινητικά προβλήματα

Η πρώτη δραστηριότητα ξεκίνησε με τον εξής προβληματισμό: «Έχετε σκεφτεί ποιες δυσκολίες αντιμετωπίζει ένας άνθρωπος με κινητικά προβλήματα που μετακινείται με το λεωφορείο ή με το αυτοκίνητο; Με ποιο τρόπο μπαίνει στη θάλασσα ή πώς επισκέπτεται μια βιβλιοθήκη;». Προκειμένου να εμπλουτιστεί ο διάλογος στην ολομέλεια με νέες πληροφορίες, η εκπαιδευτικός πρόβαλλε εικόνες από το διαδίκτυο (συνοδευτικό υλικό, φάκελος «εικόνες 2»), στις οποίες βλέπουμε εικόνες-ερεθίσματα, που συμβάλλουν στην προσέγγιση του θέματος, όπως οι παρακάτω:

Οι μαθητές της ολομέλειας σχολίασαν τις εικόνες που προβάλλονταν και στη συνέχεια, σε ομάδες, άνοιξαν το αρχείο παρουσιάσεων με τίτλο «πρόσβαση» και ακολούθησαν τις οδηγίες που αναφέρονταν στην πρώτη διαφάνεια. Σύμφωνα με αυτές, έπρεπε να διαβάσουν έξι τίτλους άρθρων που δημοσιεύτηκαν στο διαδίκτυο και στη συνέχεια, αφού ανοίξουν τον φάκελο «εικόνες 2» (φάκελος συνοδευτικού υλικού) από την επιφάνεια εργασίας τους, να προσθέσουν την κατάλληλη εικόνα κάτω από κάθε άρθρο (με αντιγραφή και επικόλληση). Στο αρχείο παρουσιάσεων, οι μαθητές είχαν τη δυνατότητα, εάν το θέλουν, να μεταβούν στην αντίστοιχη ιστοσελίδα, πατώντας πάνω στο θερμό σύνδεσμο του τίτλου, και να διαβάσουν μέρος του άρθρου ή ολόκληρο το άρθρο. Με αυτό τον τρόπο, οι ομάδες ασχολήθηκαν με ό,τι τους ενδιαφέρει περισσότερο και συγκεντρώσαν πληροφορίες, τις οποίες παρουσίασαν στους συμμαθητές τους στην ολομέλεια. Ο συσχετισμός εικόνας –

άρθρου βοήθησε τις ομάδες να εστιάσουν στο κεντρικό θέμα και να προβληματιστούν γύρω από αυτό, παρόλο που δεν κατανόησαν εξ ολοκλήρου το άρθρο.

Στην τελευταία διαφάνεια του αρχείου, προτάθηκε σε όλες τις ομάδες να μεταβούν στο άρθρο «Συλλογή από καπάκια για την αγορά αναπηρικών αμαξιδίων», που αφορά στην πανελλαδική εκστρατεία συλλογής μικρών πλαστικών πωμάτων με σκοπό τη συγκέντρωση χρημάτων για την αγορά αναπηρικών αμαξιδίων. Όταν οι ομάδες τελειώσουν την εργασία τους, όλοι μαζί σχολίασαν την πρωτοβουλία για τη συγκέντρωση πωμάτων και ενθαρρύνθηκαν να συμμετάσχουν σε αυτή.

14η & 15η διδακτική ώρα

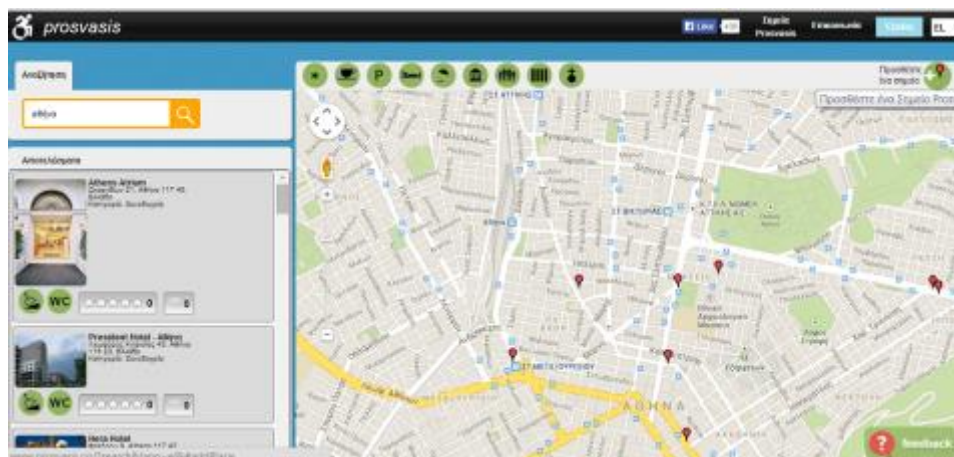
6^η φάση: Σημεία ενδιαφέροντος ΑμεΑ

Στην τελευταία συνάντηση, αρχικά, μεταβήκαμε όλοι μαζί στον ιστότοπο Prosvasis.co για να γνωρίσουμε τις υπηρεσίες και τις δυνατότητες που προσφέρει στους χρήστες του και στη συνέχεια στην ολομέλεια εργαστήκαμε στο φύλλο εργασιών [«Σημεία ενδιαφέροντος ΑμεΑ»](#).

Ο ιστότοπος Prosvasis.co είναι «μια νέα online διαδικτυακή πλατφόρμα οργανωμένου δικτύου προσβασιμότητας για ΑμεΑ και ατόμων που χρήζουν κυρίως ιατρικής αποθεραπείας μετά από κάποιο σοβαρό ατύχημα. Περιλαμβάνει διάφορα σημεία ενδιαφέροντος όπως: εστιατόρια, θέατρα, μουσεία, καφετέριες, θέσεις παρκαρίσματος ΑμεΑ, ξενοδοχεία και άλλα σημεία ψυχαγωγίας και πολιτισμού».⁹ Ακολουθώντας τις οδηγίες του φύλλου εργασιών, οι ομάδες μπορούσαν να επιλέξουν την «πόλη» και την «κατηγορία» που τους ενδιαφέρει και να δουν τα σημεία πρόσβασης που υπάρχουν στη συγκεκριμένη πόλη. Για παράδειγμα, στην Αθήνα είδαν καφετέριες, ξενοδοχεία, παραλίες, χώρους πολιτισμού και πεζόδρομους, επιλέγοντας ένα ή περισσότερα από τα πράσινα σύμβολα στο πάνω μέρος της οθόνης. Τα αποτελέσματα εμφανίζονται στο αριστερό μενού κι ο χρήστης μπορεί να πατήσει επάνω και να μεταβεί σε μια καινούρια σελίδα με πληροφορίες για κάθε σημείο ενδιαφέροντος που θα επιλέξει.

⁹ Από τη σελίδα με τίτλο «[η ομάδα](#)», όπου δίνονται πληροφορίες για τη δημιουργία του ιστότοπου.

Όταν τελειώσαμε ανακοινώσαμε τα προσβάσιμα σημεία.

Στο δεύτερο μέρος του φύλλου εργασιών, επισκεφθήκαμε στην ολομέλεια έναν χώρο που, ενώ οι μαθητές γνώριζαν ότι είναι προσβάσιμος, δεν υπάρχει στο συγκεκριμένο site. Για να γίνει αυτό, η εκπαιδευτικός ενθαρρύνει τις ομάδες να μεταβούν στο [Μουσείο Αφής](#) (το οποίο ανήκει στον «Φάρο Τυφλών της Ελλάδας»), ένα εξαιρετικό μουσείο στο οποίο «οι επισκέπτες έχουν τη δυνατότητα να αγγίζουν τα εκθέματα, τα οποία είναι πιστά αντίγραφα των πρωτοτύπων που εκτίθενται σε άλλα Μουσεία της χώρας μας»¹⁰ και το οποίο οι μαθητές είχαν επισκεφθεί κατά την προηγούμενη σχολική χρονιά.

Στην [ειδική](#) ιστοσελίδα του μουσείου για τα ΑΜΕΑ θυμηθήκαμε ότι «η πρόσβαση στο Μουσείο για άτομα με κινητικά προβλήματα γίνεται από ειδική ράμπα στην είσοδο του κτιρίου». Οι μαθητές ήταν πολύ χαρούμενοι ξαναθυμήθηκαν την επίσκεψή μας στο συγκεκριμένο Μουσείο.

Για το τέλος, προτάθηκε μια ευχάριστη πρόταση, για χαλάρωση και ξεκούραση, από τον ιστότοπο Διαδικτυακή Πύλη για ΑΜΕΑ του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης, στο άρθρο «[Τρεις ασκήσεις για κουρασμένα μάτια απ το pc](#)». Οι ομάδες διάβασαν τις οδηγίες και ακολούθησαν τα βήματα που προτείνονται, για να ξεκουράσουν τα μάτια τους και να χαλαρώσουν από την ένταση της διαδικτυακής έρευνας που προηγήθηκε.

¹⁰ Από την αρχική σελίδα του [Μουσείου](#).

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Φύλλο δραστηριοτήτων: Σημεία ενδιαφέροντος ΑμεΑ

Α΄ μέρος

Το σχολείο σας αποφάσισε να πάει διήμερη εκδρομή σε μια μεγάλη κοντινή πόλη. Κάθε τάξη του σχολείου έχει δικαίωμα να προτείνει την πόλη που επιθυμεί να επισκεφτεί. Η δική σας τάξη αποφάσισε να προτείνει μια πόλη με πολλά σημεία πρόσβασης για ΑμεΑ, προκειμένου η Γαλήνη να ακολουθήσει χωρίς δυσκολίες όλες τις επισκέψεις που θα γίνουν κατά τη διάρκεια της εκδρομής.

Κάθε ομάδα θα αναλάβει να ερευνήσει μια διαφορετική πόλη και να προτείνει στις υπόλοιπες ομάδες τους χώρους πρόσβασης που έχουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον. Η ομάδα σας θα πρέπει να αιτιολογήσει τις επιλογές της, γιατί η τελική απόφαση θα παρθεί από όλους.

Για να βρείτε τις παραπάνω πληροφορίες ακολουθήστε τα παρακάτω βήματα:

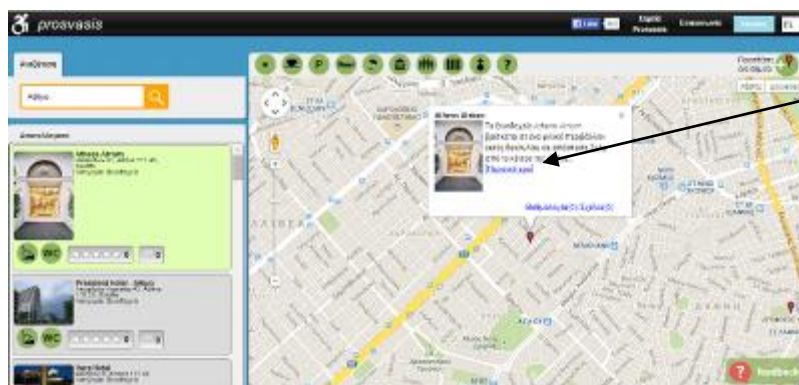
- Μεταβείτε στην αρχική σελίδα του ιστότοπου Prosvasis.co και επιλέξτε την πόλη και την κατηγορία που θέλετε.

- Από το αριστερό μενού της σελίδας που θα εμφανιστεί, μπορείτε να δείτε αναλυτικά τα αποτελέσματα της αναζήτησής σας. Στην παρακάτω εικόνα, βλέπουμε τα προσβάσιμα ξενοδοχεία της Αθήνας. Παρατηρήστε ότι σε κάθε προσβάσιμο χώρο, υπάρχει το εικονίδιο , που συμβολίζει ένα αναπηρικό

αμαξίδιο πάνω με μια ράμπα. Εάν θέλετε να μάθετε περισσότερα για ένα χώρο, κάντε αριστερό κλικ επάνω στην εικόνα του. Αμέσως, επάνω στο χάρτη θα εμφανιστεί ένα μικρό παράθυρο. Εκεί πατήστε τη λέξη «περισσότερα», για να ανοίξει μια σελίδα με περισσότερες πληροφορίες και εικόνες.

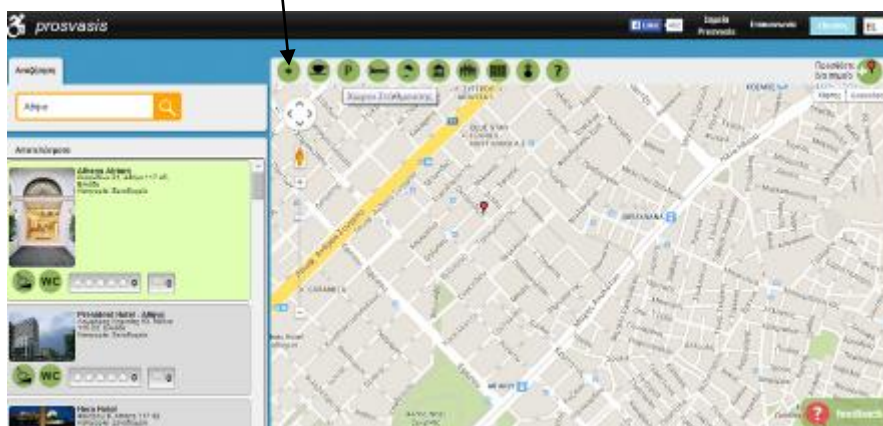

- Εάν θέλετε να δείτε εικόνες από τον δρόμο που βρίσκεται ο χώρος που σας ενδιαφέρει, σέρνετε το ανθρωπάκι επάνω στο κόκκινο μπαλόνι που δείχνει το χώρο σας και αμέσως, μεταφέρεστε στον δρόμο. Στην εικόνα για παράδειγμα, βλέπετε την εξωτερική όψη του ξενοδοχείου Atrium. Για να μεταβείτε ξανά στον χάρτη, πατήστε το X, στην πάνω δεξιά γωνία της εικόνας.

- Εάν θέλετε να αλλάξετε κατηγορία, πατήστε πάνω στα πράσινα εικονίδια, στο πάνω μέρος του χάρτη. Εάν θέλετε να δείτε όλους τους χώρους, πατήστε στο εικονίδιο με το αστεράκι.

Β' μέρος

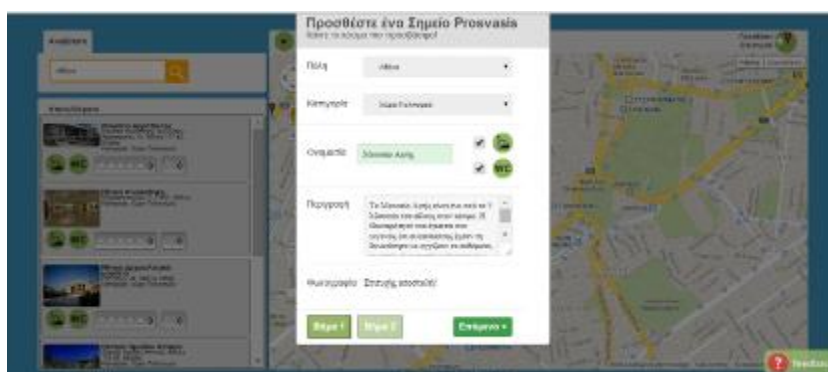
Μεταβείτε στην αρχική σελίδα του Prosvisis.co και επιλέξτε την κατηγορία «χώροι πολιτισμού» της Αθήνας. Ελέγξτε από το αριστερό μενού ποια είναι τα προσβάσιμα μουσεία της πόλης. Θα διαπιστώσετε ότι δεν υπάρχει το Μουσείο Αφής. Μεταβείτε στο Μουσείο Αφής, επιλέξτε τη σελίδα για ΑμεΑ και διαβάστε το κείμενο.

Εάν είναι προσβάσιμο, προσθέστε το στον ιστότοπο Prosvasis.co. Για να το κάνετε αυτό, ακολουθήστε τα παρακάτω βήματα:

- Κάντε κλικ πάνω στο εικονίδιο για να προσθέσετε το μουσείο. Αμέσως, θα εμφανιστεί το παρακάτω παράθυρο.

Σε αυτό, θα προσθέσετε την πόλη, την κατηγορία, την ονομασία (του μουσείου), μια περιγραφή (με αντιγραφή και επικόλληση από τον ιστότοπο του Μουσείου), μια φωτογραφία του μουσείου (από τον ιστότοπο του Μουσείου) και θα τσεκάρετε τα σύμβολα . Όταν τελειώσετε, πατήστε επόμενο.

- Στην επόμενη εικόνα θα πρέπει να γράψετε τη διεύθυνση του Μουσείου (με αντιγραφή και επικόλληση από τον ιστότοπο του Μουσείου) και να επιλέξετε «εύρεση». Αμέσως, θα εμφανιστεί ο χάρτης της διεύθυνσης που δώσατε μαζί με το κόκκινο μπαλονάκι που δείχνει την ακριβή τοποθεσία. Για να ολοκληρωθεί η προσθήκη, πατήστε «καταχώρηση».

- Συγχαρητήρια! Ολοκληρώσατε με επιτυχία την καταχώρηση του Μουσείου Αφής στον ιστότοπο Prosvasis.co!

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Στη δεύτερη φάση («Είμαι μοναδικός»), εάν οι μαθητές είναι εξοικειωμένοι με τη χρήση και τις λειτουργίες του αρχείου παρουσιάσεων, θα μπορούσαν να εισαγάγουν μια φωτογραφία τους στη διαφάνεια του ποιήματός τους και να εκτυπώσουν όλα μαζί τις διαφάνειες σε μορφή flipping book.

Μια ακόμα ιδέα που θα μπορούσε να υλοποιηθεί στη δεύτερη φάση, εάν υπάρχει ο χρόνος, είναι η δημιουργία ενός (έντυπου ή ψηφιακού) βιβλίου με τίτλο «Ποιος είμαι;»: τα παιδιά δημιουργούν ένα βιβλίο σχετικά με τον εαυτό τους, με μια αυτοπροσωπογραφία τους στο εξώφυλλο και προσωπικές φωτογραφίες, πεζά κείμενα, ποιήματα και προσωπικές πληροφορίες για τον εαυτό τους στις εσωτερικές του σελίδες.¹¹

Στην τέταρτη φάση («Από το σχολείο στο σπίτι») οι μαθητές των μεγαλύτερων τάξεων ή οι έμπειροι μαθητές των μικρότερων, που έχουν καλύτερο χειρισμό του ποντικιού και του πληκτρολογίου, μπορούν, συμπληρωματικά, να χρησιμοποιήσουν την επιλογή *εγγραφή*, από την εργαλειοθήκη της εφαρμογής Google Earth, και να καταγράψουν και να ηχογραφήσουν ταυτόχρονα τόσο την κίνησή τους στη διαδρομή όσο και τις προφορικές παρατηρήσεις τους. Μόλις ολοκληρωθεί η εγγραφή, η εφαρμογή την αναπαράγει, ώστε να δει ο χρήστης το αποτέλεσμα. Εάν είναι το επιθυμητό, τότε έχει τη δυνατότητα να το αποθηκεύσει και να το αναπαραγάγει, όσες φορές το επιθυμεί. Εάν δεν είναι το επιθυμητό, τότε μπορεί να το διαγράψει και να ξεκινήσει μια καινούρια εγγραφή.

¹¹ Η ιδέα προέρχεται από υλικό «Η ΑΒ της διδασκαλίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων», όπως αναφέρεται στο Β. Πανταζής, «[Παιδεία για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Αξιοποίηση 'ανθρώπινων δικαιωμάτων' στην εκπαιδευτική πρακτική](#)», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, σ. 118, τ. 14, 2008.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το σενάριο ήταν ιδιαίτερα ενδιαφέρον για τους μικρούς μαθητές. Επειδή έλαβε χώρα στην αρχή της σχολικής χρονιάς δεν πραγματοποιήθηκαν όλες οι προτεινόμενες από τη δημιουργό του σεναρίου δραστηριότητες, αλλά εκείνες που ταίριαζαν στις δυνατότητες και στο προφίλ της τάξης. Ήταν μια εφαρμογή που ευαισθητοποίησε τους μαθητές, καθώς τους έφερε σε επαφή με καταστάσεις τις οποίες μέχρι εκείνη τη στιγμή δεν είχαν κληθεί να σκεφτούν και να προβληματιστούν.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Cooper, B. 2004. *Empathy, Interaction and Caring: Teachers' Roles in a Constrained Environment*. Pastoral care: NAPCE.

Έντυπο του υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου, «[Ανακαλύπτοντας τον ελέφαντα](#)» [ανακτήθηκε 1-8-2014].

Δημοπούλου, Μ. κ.ά. *Μελέτη Περιβάλλοντος, Β' Δημοτικού, Βιβλίο δασκάλου*, ΥΠΕΠΘ και Π.Ι.. Αθήνα: Καλειδοσκόπιο.

Επίτροπος Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού Κύπρου, *Εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα*. Ανακτήθηκε από τη σελίδα

[http://www.childcom.org.cy/ccr/ccr.nsf/0/C978FDCDE90C974DC225775E002FA27F/\\$file/TEACHERS%20MANUAL%20ON%20HR%20EDUCATION.pdf](http://www.childcom.org.cy/ccr/ccr.nsf/0/C978FDCDE90C974DC225775E002FA27F/$file/TEACHERS%20MANUAL%20ON%20HR%20EDUCATION.pdf) [3-8-2014].

Πανταζής, Β. 2008. [Παιδεία για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Αξιοποίηση 'ανθρώπινων δικαιωμάτων' στην εκπαιδευτική πρακτική](#), *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων* 118, τ. 14.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Εκτός από τα φύλλα εργασιών, το συνοδευτικό υλικό του σεναρίου αποτελείται από:

- α) το αρχείο παρουσιάσεων «πρόσβαση», στο οποίο οι ομάδες θα συσχετίσουν τους τίτλους των άρθρων με συγκεκριμένες φωτογραφίες, β) οι φάκελοι «εικόνες», «εικόνες 1» και «εικόνες 2», οι οποίες περιέχουν φωτογραφίες από το διαδίκτυο, τις οποίες χρησιμοποίησαν οι ομάδες σε δραστηριότητες που περιγράφονται παραπάνω, γ) το αρχείο επεξεργασίας κειμένου «ζωγραφίζω τέσσερα πράγματα που αγαπώ», δ) το *Ημερολόγιο του Συνηγόρου του Πολίτη* (αρχείο pdf) και ε) και στ) δύο αρχεία παρουσιάσεων για τη δημιουργία του αυτοβιογραφικού ποιήματος.